

A Kúria a ... Szakszervezeti Szövetsége (képviselő: ... jogtanácsos) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, és VI. rendű felpereseknek - a dr. Nagy Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Nagy Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Győri Munkaügyi Bíróságon 5.M.264/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Törvényszék 2.Mf.20.080/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.080/2013/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 1.383.460,- Ft (egymillió-háromszáznyolcvanháromezer-négyszázhatvan forint) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az I. rendű felperes 2000. augusztus 9-től, a II. rendű felperes 1988. október 11-től, a III. rendű felperes 1978. július 10-től, a IV. rendű felperes 1988. szeptember 2-től, az V. rendű felperes 1986. május 16-tól, míg a VI. rendű felperes 2001. május 10-től állt munkaviszonyban az alperessel megmunkáló munkakörben. A munkáltató 2009. október 26-ától 2010. január 31-ig a felperesek vonatkozásában megszakítás nélküli munkarendről három műszakos munkarendre állt át, ennek következtében a munkavállalók munkabére csökkent. Az alperes munkaszerződés-módosítást kívánt elfogadtatni a felperesekkel, amely érintette volna a munkavállalók munkarendjét (a megszakítás nélküli munkarend helyett több műszakos munkarendet alkalmazott volna), továbbá módosította volna a munkáltatói jogkör

gyakorló személyét és módosult volna a korábbi munkaszerződésben megjelölt több jogszabályi rendelkezés, illetve kikötötték volna a Győri Munkaügyi Bíróság kizárólagos illetékességét jogvita esetére. A felperesek a munkaszerződés-módosítást nem írták alá. Ezt követően az alperes 2010. február 9-én rendes felmondással megszüntette a munkavállalók munkaviszonyát arra hivatkozva, hogy nem írták alá a szerződés módosítását.

A felperesek keresetükben a rendes felmondás jogellenességének megállapítását és jogkövetkezményei alkalmazására, továbbá elmaradt munkabér-különbözet megfizetésére kérték kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató a felmondásban megjelölt okra alapítva nem szüntethette volna meg munkaviszonyukat. Az alperes a felperesek keresete elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a munkáltatót érzékenyen érintette a gazdasági válság, ennek következtében vált szükségessé a munkarend-változtatás a gazdaságosabb működés érdekében, amely a munkaszerződés módosításokat követelte meg.

A Győri Munkaügyi Bíróság kijavított 5.M.264/2010/37. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg rendes felmondással a felperesek munkaviszonyát, ezért azokat hatálytalanította és megállapította, hogy munkaviszonyuk az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg, s kötelezte az alperest elmaradt munkabér, továbbá elmaradt munkabér-különbözet, illetve egységesen nyolc havi átlagkeresetnek megfelelő átalány-kártérítés megfizetésére a perköltség viselése mellett. Kifejtette, hogy a bíróság azt vizsgálhatta a munkaügyi perben, amire a munkáltató a rendes felmondás indokolásában hivatkozott, amely az adott esetben az volt, hogy a felperesek elzárkóztak a munkaszerződéseik módosításától. Az alperes a peres eljárás során nem terjeszthetett elő ezen túl további, a felmondásban nem szereplő ok alátámasztására szolgáló bizonyítékot. A munkaszerződés-módosítás visszautasítása önmagában nem alapozhatta meg a felmondást, így az jogellenes volt. A jogsértés súlyával, a felperesek életkorával és a munkáltatónál fennállt jogviszonyuk hosszára tekintettel a fizetendő átalány-kártérítés mértékét nyolc havi átlagkeresetnek megfelelő összegben találta megalapozottnak.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Törvényszék 2.Mf.20.080/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyta. Megállapítása szerint a felmondás indoklásából világosan kitűnt, hogy a munkaviszony megszüntetésének az oka az volt, hogy a felperesek nem írták alá az alperes által felkínált munkaszerződés-módosítást, azonban az a munkaviszony-megszüntetés okszerű indoka nem lehetett. Az alperes által előadottak, miszerint a munkaszerződés-módosításra gazdasági ok miatt kívánt sort keríteni, a perben nem voltak vizsgálhatóak és értékelhetőek, mivel meghaladták a felmondás kereteit. A

felpereseket megillető átalány-kártérítés összegszerűsége kapcsán helytállónak találta az elsőfokú bíróság döntését arra figyelemmel, hogy a II., III., IV. és V. rendű felperesek vonatkozásában, akiknek különösen hosszú ideig állt fenn jogviszonyuk az alperessel, a kárátalány mértéke tekintetében nyolc havi átlagkereset összegénél magasabb lett volna indokolt, a Pp. 215. §-a értelmében azonban a bíróság ennél nagyobb összeget nem ítélt meg. Az I. és VI. rendű felperesek esetében a nyolc havi átlagkereset arányban állt a felperesek életkorával, a munkaviszonyuk hosszával és a jogsértés súlyával.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria hozzon új határozatot, s a felperesek keresetét utasítsa el, illetve utasítsa az elsőfokú bíróságot a per új tárgyalására és új határozat hozatalára a perköltség viselése mellett. Kifejtette, hogy a felperesek munkaviszonya időtartamában jelentős eltérés volt, ennek ellenére az eljáró bíróságok egységesen nyolc havi átlagkeresetnek megfelelő összegű átalány-kártérítés fizetéséről rendelkeztek. A felperesekkel az adott időszakban folyamatosan tárgyalásokat folytattak a válság kezelésével kapcsolatban, ők azonban kitartottak álláspontjuk mellett. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, amelyet a másodfokú bíróság sem orvosolt, amikor azt a látszatot keltette, hogy a felmondás indokainak részletes ismertetése és annak alátámasztása a pernyertesség szempontjából indokolt, utóbb azonban ezen bizonyítékokat nem vette figyelembe. Sértették az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdését is, amikor a bizonyítékokat nem a maguk összességében értékelték.

Utalt a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiuma 95. számú állásfoglalására, mely szerint a felmondási oknak komolynak és meggyőzőnek kell lennie. A felmondásra a munkarend-módosítás el nem fogadása miatt került sor, amelynek egyértelmű és mindkét fél által ismert indoka a válsághelyzet volt, s ez megfelelt a világos közlés és a valóság követelményének. A felperesek tisztában voltak azzal, hogy a munkaszerződésük szerinti foglalkoztatás az adott időszakban nem volt lehetséges, s a felperesek megvalósították a joggal való visszaélést azzal, hogy nem működtek közre az adott helyzet megoldásában.

A felülvizsgálati kérelem a rendes felmondások jogszerűségének alátámasztására több eseti döntésre is hivatkozott. A megállapított átalány-kártérítések mértéke tekintetében kifogásolta, hogy annak mértéke megállapításánál a felperesek körülményeit személyenként kellett volna mérlegelni.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérték annak jogszerűségére hivatkozva. Kifejtették, hogy a felmondás nem felelt meg az okszerű

indokolás követelményének, az nem volt kiegészíthető. Az átalánykártérítés vonatkozásában előadták, hogy úgy jelölték meg ezzel kapcsolatos igényüket, hogy legrövidebb munkaviszonyú pertársukra voltak tekintettel.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelmében felhívott Pp. 3. § (3) bekezdése és 206. §-a, továbbá a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiuma 95. számú állásfoglalásának megsértésére alapította.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen, vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) számos határozatában mutatott rá arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban, ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fent kell tartani. (KGD 1993.296., BH 1999.44, BH 2012.179, EBH 2013.M4.) Nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából relevanciával bíró bizonyítékokat értékelte határozata meghozatala során és az ezt helybenhagyó másodfokú bírósági ítélet nem jogsértő.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy elsődlegesen azt kellett vizsgálni az adott perben, hogy mi volt az alperesi felmondások indoka. A munkáltató felmondásaiban a jogviszony-megszüntetések okát abban jelölte meg, hogy a felperesek nem írták alá a munkáltató munkaszerződés-módosítására tett ajánlatát. Ezt követően ezen világos felmondási indok tekintetében kellett a bíróságoknak állást foglalni abban, hogy ez a felmondási ok megfelelt-e az Mt. 89. § (3) bekezdésében foglaltaknak.

Helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság arra, hogy a rendes felmondás indoka csak a munkavállaló képességével, vagy magatartásával, illetve a munkáltató működésével összefüggő ok lehet. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a munkaszerződés tartalmát a felek megállapodással határozzák meg. A szerződés módosítása ennek megfelelően ugyancsak a felek közös megegyezésével, egyező akaratnyilatkozatával történhet. A szerződési szabadsággal összeegyeztethetetlen az az álláspont, mely szerint a felmondás okszerű indokát képezheti, ha az egyik fél által kezdeményezett munkaszerződés-módosításhoz a másik fél nem járul hozzá. (BH 2002.458.) Ennek megfelelően jogszerűen jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy az alperes által kibocsátott felmondások nem feleltek meg az okszerűség követelményének.

A felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiuma 95. számú állásfoglalása egyértelműen kimondja, hogy a bizonyítás nem lépheti túl a felmondásban közölt indokolás kereteit, mert az ellenkező álláspont lehetővé tenné, hogy a munkáltató a felmondás jogosságát olyan új felmondási okra alapítsa, amelyet az írásbeli felmondásban törvényben megszabott módon nem közölt. Ebből következik, hogy a munkáltató által eredetileg közölt felmondási okon, illetve okokon felül további felmondási okot a munkaügyi jogvita során bizonyítani nem lehet. Erre figyelemmel helytállóan mellőzték az eljáró bíróságok azon bizonyítékok értékelését, amely arra vonatkozott, hogy a cég gazdasági érdekei miatt miért lett volna szükség a munkarend módosítására, s milyen okok vezettek a munkaszerződés módosítására vonatkozó javaslat megtételére.

Az alperes által felhívott eseti döntések a perbeli körülményektől eltérő tényálláson alapultak, így azok az adott esetek megítélésénél nem bírtak jelentőséggel.

Az eljáró bíróságok magyarázatát adták annak is, hogy miért állapították meg egységesen nyolc havi átlagkeresetnek megfelelő összegben a felperesek számára fizetendő átalány-kártérítés mértékét. A mérlegelés során a bíróságok nem jutottak téves, vagy okszerűtlen következtetésre, így a felülvizsgálati eljárásban nem volt helye azok felülmérlegelésének.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek felülvizsgálati eljárási költségét, míg az eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kell viselnie.

Budapest, 2014. április 23.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő